

2020-2025

TAMÁSI GAZDASÁGI PROGRAMJA

2020. március

Megrendelő:
Tamási Város Önkormányzata

Készítette:
MSB Fejlesztési Tanácsadó Zrt.

Tartalomjegyzék

Bevezetés	3
A) Helyzetelemzés	3
B) Stratégiai cél.....	3
C) Fejlesztési célok (operatív célok).....	4
D) Helyzetfeltárás	5
E) A gazdaságfejlesztés potenciális forrásai	8
F) A gazdaságfejlesztés potenciális eszközrendszere, tervezett intézkedések	11
I. A foglalkoztatást és a jövedelemtermelést szolgáló intézkedések	11
1. Gazdaságfejlesztési célt szolgáló zöld- és barnamezős területek vásárlása, fejlesztése.....	11
1.1. Ingatlan-akvizíciók	11
1.2. Ipari Infrastruktúra-fejlesztés.....	12
1.3. Csarnokprogram.....	12
2. Turizmusfejlesztési akciók.....	13
2.1. Fürdőhöz kapcsolódó szálláskapacitás fejlesztése, komplex gyógyhely-fejlesztés	13
2.2. Aktív- és vadászturizmus fejlesztése (Gyulaj), kapcsolódó kereskedelmi szálláshely-fejlesztés (volt 2-es iskola)	14
2.3. Kulturális- és gasztro turizmus.....	15
3. Helyi gazdaság, rövid ellátási láncok (REL).....	15
4. A foglalkoztatást támogató további intézkedések, a humán erőforrás-kapacitás javítása	16
4.1. Óvodai és bölcsődei kapacitás bővítése, minőségjavítása, a szociális ellátórendszer fejlesztése	16
4.2. Munkába járást támogató intézkedések: munkásjárat, hivatásforgalmú kerékpárút	17
II. A közfeladatellátás hatékonyságának és minőségének a javítása	18
1. A geotermális energia további hasznosítása	18
2. Intelligens közvilágítás.....	19
3. Intézményi energetikai akciók.....	19
4. A város iparterületét kiszolgáló napenergia-kapacitás létesítése	20

III. Lakhatási körülmények, települési infrastruktúra gazdaságfejlesztési fókuszú fejlesztése	20
1. Önkormányzati telekprogram.....	21
2. Minőségi bérlakás-állomány fejlesztése.....	21
3. Munkásszállás létesítése.....	22
4. A települési infrastruktúra fejlesztése	23
4.1. Közterületek állapotjavítása	23
4.2. Városközpont rehabilitáció.....	24
4.3. Barnamezős területek revitalizációja.....	24
5. Kulturális, rekreációs- és sport-fejlesztések.....	25
6. Közlekedési infrastruktúra fejlesztése (új csomópontok kialakítása), parkolási rendszer.....	25
7. Tamási, az Intelligens Város (smart-city).....	26
7.1. Intelligens középületek	26
7.2. Intelligens város-üzemeltetés	27
7.3. Egyéb digitális (smart) fejlesztések.....	28
IV. A fejlesztéspolitika támogató feltételei.....	28
1. Ingatlankataszter létesítése, térinformatikai fejlesztések	28
2. Befektetés-támogató munkacsoport, ügynökség létrehozása a Hivatalban	28
3. Befektetői Kerekasztal.....	29

Ábrajegyzék

1. ábra: Tamási népességszámának alakulása.....	6
2. ábra: Az álláskeresők végzettség szerinti megoszlása Tolna megyében.....	6
3. ábra: Az egy lakosra jutó belföldi jövedelem alakulása.....	7

BEVEZETÉS

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, amely a képviselő-testület megbízásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól. A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el.

A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

A gazdasági program, fejlesztési terv - a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban - tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

A) HELYZETELEMZÉS

Tamási Város Önkormányzati Képviselő-testülete 2015. év elején fogadta el a *2014-2019. közötti ciklus gazdasági programját*, amelynek alap gondolata az volt, hogy a korábbi ciklusprogramok megvalósulása és eredményei révén, valamint az állami adósságkonszolidációnak köszönhetően az önkormányzat eljutott oda, hogy jóval nagyobb hangsúlyt tudott fektetni az itt élők komfortérzetének javítására, a járdák, utak felújítására, kátyúzásra, virágosításra, a közszolgáltatások minőségi javítására, azaz egy még élhetőbb város kialakítására.

Ezen cél fejeződött ki a program „*HELYI ERŐFORRÁSOK A JÖVŐ SZOLGÁLATÁBAN*” elnevezésében is és határozta meg az elmúlt 5 év döntéshozatalait, azok végrehajtását, a megtett intézkedéseket.

B) STRATÉGIAI CÉL

Tamási stratégiai célja, hogy a város lakosai és a város térsége számára biztos megélhetést, átlagot meghaladó jövedelmeket, vonzó települési környezetet kínál, a gazdasági szervezetek számára kiszámítható és támogató környezetet biztosító, környezeti-gazdasági-társadalmi szempontból fenntartható várossá váljon.

C) FEJLESZTÉSI CÉLOK (OPERATÍV CÉLOK)

A stratégiai célt, a város polgárai életminőségének javítását leginkább **a város és térsége gazdasági aktivitásának** és vele **az önkormányzat pénzügyi pozíciójának javítása** szolgálja. Az önkormányzat gazdaságfejlesztési akcióinak eredménye a polgárok számára nyújtott közszolgáltatások, illetve a település épített-, humán-, és természeti környezetének állapot-javulása, **Tamási vonzó lakó- és munkahellyé válása**.

Tekintettel arra, hogy a fentiek alapján a városban működő és a potenciálisan oda betelepülni kívánó vállalkozások tevékenysége a város és polgárai boldogulásának, életminőség-javulásának alapja, elsőként érdemes számba venni azokat a tényezőket, melyek **befolyásolják a cégek beruházási helyszín kiválasztását célzó döntéseit**.

E tényezők a következők:

- 1. Gazdasági infrastruktúra rendelkezésre állása, minősége:** fejlesztési helyszínek (városon belüli elhelyezkedés, megközelíthetőség, felszíni adottságok, műszaki paraméterek, fejlesztési igény)
- 2. Tamási város (és a max. 30-50 km körzeten belüli települések) humán erőforrás helyzete:**
 - potenciális munkavállalók mennyiségi és minőségi paraméterei
 - bölcsődék, óvodák, iskolák, szakiskolák, és szakképzés
 - Települési infrastruktúra, a város kulturális, sport- és társadalmi élete
- 3. Lakhatási helyzet, települési infrastruktúra, közlekedés**

Jelen fejlesztési stratégia küldetése a fenti **telephelyválasztást célzó vállalati döntések befolyásolása** a

helyben működő vállalkozások versenyképességének támogatása, illetve a

fejlesztési helyszínt kereső vállalkozások döntésének a befolyásolása érdekében.

D) HELYZETFELTÁRÁS

A település adottságai

Tamási város **Tolna megye** észak-nyugati részén, a Somogy-Tolnai dombság területén fekszik. A Kapos folyótól nyugatra fekvő kistájegységet **Kelet-külső-somogyi dombság**nak nevezik, ettől keletre pedig a Sió-sárvíz völgyéig a Tolnai-Hegyhát található. A Kelet-külső-somogyi dombság jellemzően enyhén hullámos felszínű, széles és viszonylag egyenes dombhátakkal rendelkező terület, amit jellemzően észak-déli irányú kis patakok völgyei tagolnak.

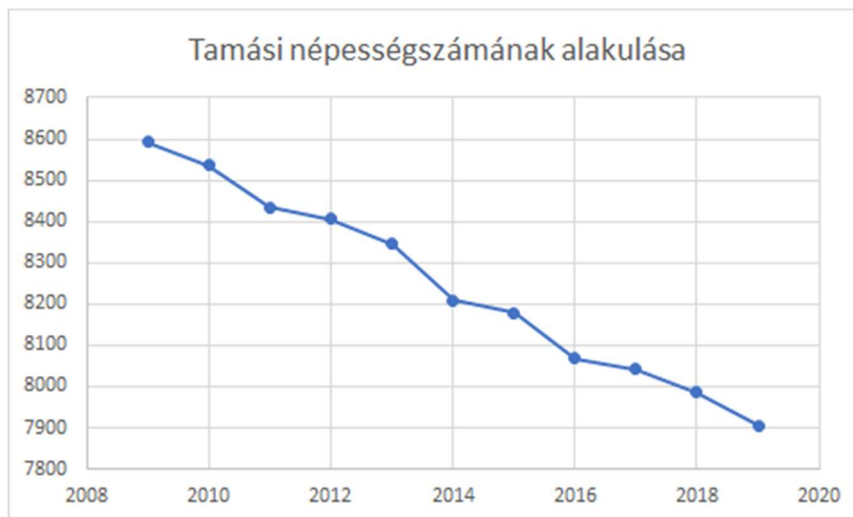
Népsűrűsége 76,25 fő/km². **Területe** 111,96 km².

Jó közúti kapcsolattal rendelkezik a megyeszékhely (Szekszárd), Dunaföldvár, a Balaton (Siófok), valamint Somogy megye keleti része felé. Az országos közúthálózat várost átszelő két eleme a 61. sz. Dunaföldvár-Nagykanizsa másodrendű főút, amely kelet-nyugati irányban, valamint a 65. sz. Szekszárd-Siófok másodrendű főút, amely észak-déli irányban biztosít kapcsolatot. A városhoz a legközelebb eső gyorsforgalmi út az M7 autópálya, melyre Siófoknál lehetséges a csatlakozás.

A lakosság összetétele

2019. január 1-jén 7906 fő élt a településen, amely Tolna megye lakosságának mintegy 3,6 százalékát teszi ki. A várost a demográfiai trendeket tekintve enyhe **lakosságszám csökkenés** jellemzi. A 2017-es adatokhoz képest 1,7 százalékos csökkenés figyelhető meg, mely lényegesen nagyobb az országos 0,3 százalékos fogyásnál, azonban a megyei 2 százalékos csökkenésnél valamivel mérsékeltebbnek mondható. Ennek a jelenségnek a hátterében a megye számára **kedvezőtlen elvándorlási tendencia** áll.

1. ábra: Tamási népességszámának alakulása

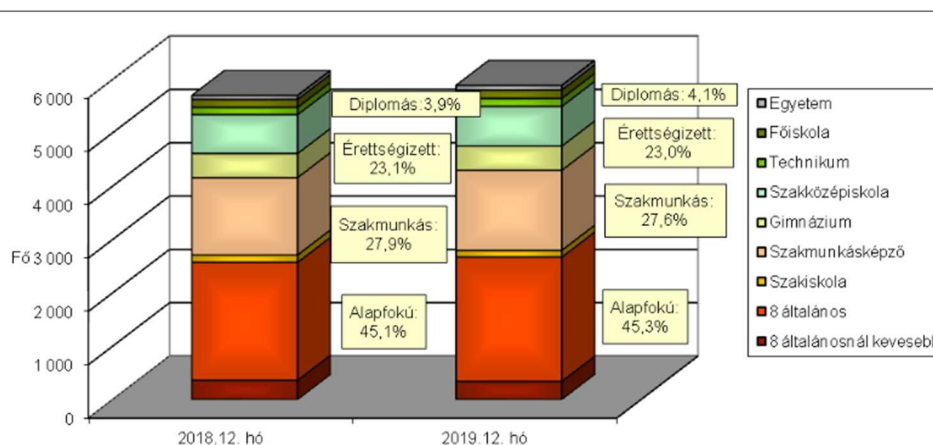

Forrás: Saját szerkesztés; 2020

A járás szempontjából szintén negatív jelenség az **ingázás**, mivel mintegy 1300 ember hagyja el lakhelyét mindennap, akik túlnyomórészt Dunaújvárosban vállalnak munkát.

Tolna megyében a jelenleg körülbelül 6000 álláskereső (6,5%) túlnyomó része, mintegy 45%-a **alapfokú végzettséggel** rendelkezik. Továbbá jelentős részük, több mint 27% szakmunkás, valamint hasonló arányban, 23%-ban található érettségivel rendelkező munkakeresők is. Ennek a 6000 fős rétegnek csupán 4%-a rendelkezik diplomával.

2. ábra: Az álláskeresők végzettség szerinti megoszlása Tolna megyében

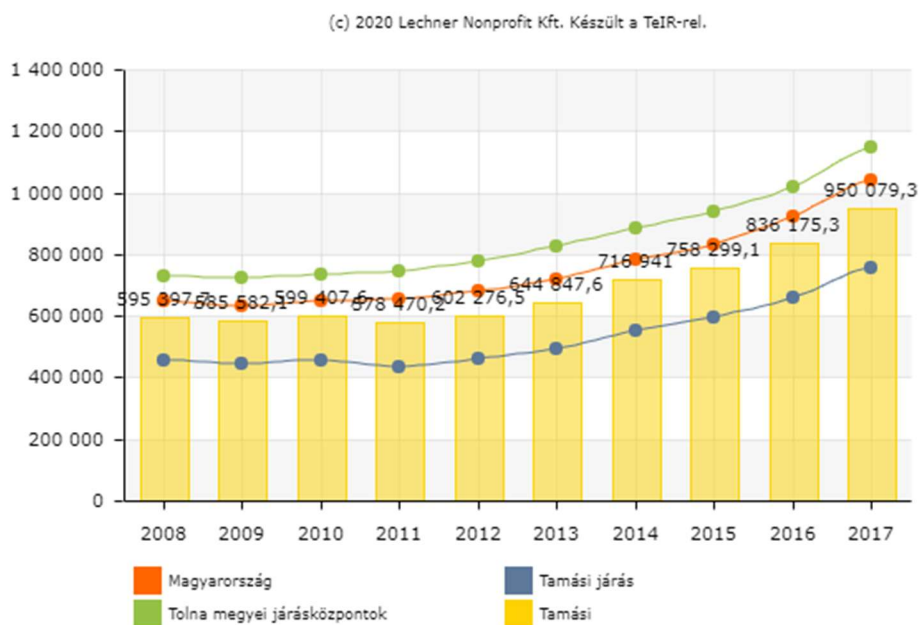

Forrás: „Foglalkoztatási paktum létrehozása Tamási és Dombóvár városok környezetében” című projekt szakmai megvalósítása

2017-ben Tamásiban a **regisztrált munkanélküliek** száma 165 volt, amely a város akkori népességének 2 százalékát jelentette. Ez az országos 3,8 százalékos értékhez képest eleve kimagasló 2,2 százalékos tolnai munkanélküliségi rátánál is alacsonyabb érték.

Tamásiban az egy lakosra jutó **nettó belföldi jövedelem 950 079 Ft** volt, ami elmarad az országos átlagtól, azonban egy lassú felzárkózási tendencia figyelhető meg. Amíg 2011-ben ez a különbség 12,9% volt, ez 2017-re 10%-ra csökkent. Ebben az időszakban több mint 60%-os növekedés történt. Tamási a megye egyéb járásközpontjait tekintve is elmarad ezen a téren, bár itt is megfigyelhető a különbség csökkenése, de az továbbra is jelentős.

3. ábra: Az egy lakosra jutó belföldi jövedelem alakulása

Forrás: Teir.hu; 2020

E) A GAZDASÁGFEJLESZTÉS POTENCIÁLIS FORRÁSAI

A jelen gazdaságfejlesztési program finanszírozásának alapvetően négy lehetséges pillére van:

1. A **2021-2027** között hozzáférhető, **európai uniós célkitűzések** elvei mentén felhasználható támogatások és források, a jelenlegi fejlesztéspolitikai rendszerben a megyei integrált területi program finanszírozása mentén. A gazdaságfejlesztési stratégia egyik meghatározó forrását az Európai Unió kohéziós politikája által biztosított források jelentik, melynek megfelelően a programban horizontálisan, azaz minden beavatkozási területen, minden ágazatban és minden egyes projektben érvényesülni fognak az alábbi szempontok:

- Az **„Intelligensebb Európa”** célkitűzéshez illeszkedve valamennyi fejlesztés esetében olyan megoldások kerülnek betervezésre és bevezetésre minden ágazatban, legyen szó az egészségügyi ellátásról, a hivatali ügyintézésről, a megvalósuló közlekedési-gazdaságfejlesztési-turisztikai stb. projektekről, amelyek használják a digitalizáción és a mobil kommunikáción alapuló technológiákat és ezáltal gyorsabb, olcsóbb és jobb minőségű szolgáltatásokat eredményeznek.
- **„Zöld, azaz karbonsemleges”**, más szóval ökológiailag fenntartható energetikai megoldásokra épül valamennyi új fejlesztés, amennyiben technológiailag és pénzügyileg az adott fejlesztés szempontjából az megvalósítható.
- A **„Jobban összekapcsolódó Európa”** célkitűzéshez illeszkedve Tamási fokozza az együttműködést mind a szűkebb környezetével, a járás településeivel, mind pedig a megye többi településével köztük Dombóvárral, Bonyháddal és Pakssal. Az uniós céloknak megfelelően ez az együttműködés nem áll meg a hagyományos és digitális infrastruktúra fejlesztéseknél, a program célja, hogy elsősorban turisztikai-gazdaságfejlesztési területen erősítésre kerüljenek a kölcsönösen előnyös kapcsolatok.

- A „**Szociálisabb Európa**” célkitűzésnek megfelelően Tamási stratégiája egyenlő esélyeket és a bekapcsolódás feltételeit és lehetőségét biztosítja a járás lakosságának az egészségügyi-oktatási szolgáltatásokba és kiemelten kezeli a szociálisan rászorulóknak szükségleteit mind a fizikai infrastruktúra fejlesztése terén, mind a szolgáltatások megszervezése szempontjából.
- A „**Polgáraihoz közelebb álló Európa**” célkitűzés megvalósítása, pedig a helyi önkormányzatnál kezdődik, azzal, hogy a döntéshozókészítésbe – a fejlesztések végleges tartalmának meghatározásába – bevonjuk a lakosságot.

2. A Kormány támogatásával megvalósuló fejlesztések. A 2018-as országgyűlési választások előtt a Kormány meghirdette a Modern Falvak Programot. Ezt követően a TÖOSZ 2018. július 18-án a folyamatok meggyorsítása érdekében szakértők, önkormányzati szövetségek, szervezetek bevonásával munkacsoportot hozott létre, hogy beavatkozási javaslatot állítson össze, amely biztosítja az egyedi fejlesztési utak tervezését és megvalósítását. Már ebben az időszakban felmerült mind a TÖOSZ, mind a Modern Települések Fejlesztéséért felelős kormánybiztos részéről, hogy a Modern Városok Programja és a Magyar Falu Program mellett szükséges az 5.000 fő feletti lakosságú települések számára is egy ún. **Magyar Kisvárosok Programot** kidolgozni. (Hazánkban a népességszám alapján kialakult hierarchiában – metropolis, nagyváros, középváros, kisváros, község – **kisvárosnak minősül a 5.000-20.000 lakosságú alatti település. E meghatározás nem azonos a település jogi státusza szerinti besorolásával, hiszen vannak 5.000 fő lakosságú feletti községek és 5.000 fő lakosságú alatti városok is hazánkban.**)

3. A város saját bevételei. A települések gazdaságfejlesztési tevékenységének közvetlen célja **az önkormányzati közfeladatellátás anyagi erőforrásainak biztosítása, közvetve pedig munkahely- és jövedelemteremtés, a település polgárai jól-létének a javítása.** Az önkormányzatok gazdaságfejlesztési tevékenységének forrását, a fent említett kormányzati és uniós támogatásokon túlmenően, a stabilitási törvény szabta keretek közt a Kormány engedélyével bevont visszterhes hitelintézeti források, illetve **az önkormányzat saját bevételei** szolgálják. Ez utóbbiak jellemzően szűkösek, forrásuk a település közhatalmi bevételei, leginkább a **Helyi Iparüzési Adó (HIPA).**

Az önkormányzat gazdaságfejlesztési tevékenységének közvetlen célja tehát, a HIPA alapjának a gyarapítása, amely további gazdaságfejlesztési akciók forrásául szolgálhat. **Ez a körkörös multiplikatív folyamat teremti meg és gyarapítja a település lakóinak létalapját**, és járul hozzá ahhoz, hogy Tamási politikai ciklusokat átívelően vonzó, prosperáló településsé váljék. A fentiek biztosítása érdekében **a település fejlesztéspolitikájának a fókuszában:**

- a. Egyfelől a település vállalkozásai, a helyi reálgazdaság versenyképességének és **jövedelemtermelésének** támogatása kell álljon azáltal, hogy:
 - az önkormányzat versenyképes kondíciók teremtésével **segíti a vállalkozások termelési infrastruktúra igényeinek kielégítését** (olcsó ipari telephely, csarnokprogram),
 - **jó minőségű közszolgáltatásokat és települési környezetet** biztosít,
 - a helybeli és az ideiglenesen vagy tartósan Tamásiban letelepedők számára **vonzó lakhatási lehetőséget** (telekprogram, bérlakások, munkásszállás) biztosít.
 - b. Másfelől a korszerű és energetikai szempontból **hatékony településüzemeltetési** metódusok meghonosításával (Smart City megoldások) javítja a költségvetés pozícióit, forrásokat teremtve ezáltal további gazdaságfejlesztési akciók finanszírozásához.
- 4. A magántőke** közreműködésével, olyan fejlesztések megvalósítása és támogatása, melyek elsősorban turisztikai és ipari beruházások formájában járulnak hozzá a munkahelyteremtéshez és a helyi adóbevételek növekedéséhez. Az uniós és kormányzati támogatások fókuszja általában a települési infrastruktúra, illetve a közfeladat-ellátás fejlesztésén van. **A település hosszútávú, fenntartható fejlődésének a záloga, a lokális gazdasági tevékenység jövedelem-termelési potenciálja.** A fentiekből az is következik, hogy a település rendelkezésére álló támogatások felhasználásának a központjába közvetlenül, vagy közvetve a gazdaság megerősítésének, fejlődésének a szempontjai kell, hogy álljanak. Sorvezetőként, ahogy jelen dokumentum is teszi, a vállalkozások **telephelyválasztási szempontjai** szolgálhatnak:
- a. A gazdasági infrastruktúra fejlesztése
 - b. A települési infrastruktúra és a közszolgáltatások magas színvonala
 - c. Lakhatási feltételek javítása

A hosszú távon sikeres város vonzza és megtartja a vállalkozásokat, a települést velük partnerségben fejleszti és üzemelteti.

F) A GAZDASÁGFEJLESZTÉS POTENCIÁLIS ESZKÖZRENDSZERE, TERVEZETT INTÉZKEDÉSEK

A GAZDASÁGFEJLESZTÉS TERVEZETT INTÉZKEDÉSEI

I. A foglalkoztatást és a jövedelemtermelést szolgáló intézkedések

II. A közfeladatellátás hatékonyságának és minőségének a javítása

III. Lakhatási körülmények gazdaságfejlesztési fókuszú fejlesztése

I. A FOGLALKOZTATÁST ÉS A JÖVEDELEMTERMELÉST SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

1. Gazdaságfejlesztési célt szolgáló zöld- és barnamezős területek vásárlása, fejlesztése

1.1. Ingatlan-akvizíciók

A Város fejlesztésének lényegi alapja a reálgazdaság (ipar) fejlesztése. Ahogy azt korábban bemutattuk, az önkormányzatok lehetőségei a gazdasági aktivitás, különösen pedig a beruházások fejlesztésére **korlátos**. Gazdaságfejlesztésre alkalmas **zöld- és barnamezős területek rendelkezésre állása** a sikeres gazdaságfejlesztés szükséges, ám közel sem elégséges feltételét jelentik. A gazdaságilag sikeres város, kell, hogy rendelkezzen **saját tulajdonú** fejlesztési célú ingatlanokkal. Ezek megvásárlása, előfeltétele minden további önkormányzati gazdaságfejlesztési akciónak.

Tervezett projektek:

- Fejlesztésre alkalmas területek feltérképezése
- Az ingatlan-akvizíciók forrásainak felderítése
- Szükséges rendezési terv módosítások eszközlése
- Ingatlan-vásárlások, infrastruktúra szükség szerinti fejlesztése

1.2. Ipari Infrastruktúra-fejlesztés

Az északi iparterületen az **ipari park cím** elnyeréséhez még számos infrastrukturális beruházásra van szükség. A fejlesztés célja: az északi iparterületen ipari park kerüljön kialakításra, illetve az egykori ipari területek állapotromlásának megállítása és infrastrukturális fejlesztése új ipari funkciók megtelepedésének érdekében.

Tervezett projektek:

- Az északi iparterületen tervezett a teljes infrastruktúra hálózat kiépítése: víz, csapadékvíz és szennyvízelvezetés, elektromos hálózat, gáz, közvilágítás, közúti útkapcsolatok, útburkolatok, meglévő utak felújítása
- A vasút utca menti ipari területen tervezett projektek: az infrastruktúra hálózat kiépítése, belső feltáró utak kialakítása
- A „volt szovjet laktanya és téglagyár” területen tervezett projektek: a belső utak felújítása, vízelvezető árkok felújítása, kiépítése, közvilágítás kiépítése

1.3. Csarnokprogram

Saját ipari-ingatlan portfólió kiépítése és menedzselése révén az önkormányzat aktív piaci szereplőként képessé válhat az ingatlan árak, bérleti díjak színvonalának, ezáltal pedig a beruházók tőkeköltésének a befolyásolására, vonzó beruházási lokációvá téve saját települését.

Önkormányzati tulajdonú üzemcsarnokok, irodák vásárlása/fejlesztése stratégiai eszköz lehet a hatékony és versenyképes lokális fejlesztéspolitika kezében.

A csarnokprogram megvalósításának közvetlen célja a lokális gazdasági aktivitás és a foglalkoztatás élénkítése a helyi KKV-k, illetve a Tamásiba települő vállalkozások tőkeköltéséit mérséklő **kedvezményes csarnokbérleti/vásárlási konstrukció** által. A csarnok-program a lokális beruházások élénkítése által a vagyoni típusú adók, és a HIPA alapjának növelése révén az önkormányzat pénzügyi pozícióit is javítja (figyelembe véve a vagyoni típusú adókból és a HIPÁ-ból nyújtott kedvezményeket).

A konstrukció hosszútávú fenntarthatósága érdekében a vállalkozásoknak (természetesen pályázati úton) nyújtható **kedvezmény** mértéke, illetve annak felső határa, potenciálisan az önkormányzatnál képződő, a csarnok-programban támogatott tevékenység által generált többlet adóbevétel jelenértékével kell megegyeznie.

Tervezett projektek:

- A potenciális beruházói kör azonosítása, fejlesztési igényeik felmérése
- A fejlesztési helyszín(ek) kiválasztása, műszaki tervezés
- A támogatási konstrukció kidolgozása
- Csarnoképítés, kapcsolódó infra-beruházások

2. Turizmusfejlesztési akciók

2.1. Fürdőhöz kapcsolódó szálláskapacitás fejlesztése, komplex gyógyhely-fejlesztés

A fürdő jelenleg elsősorban élményfürdőként funkcionál, a termálvízre épülő gyógyturizmus még kiaknázatlan lehetőségeket rejt. A **gyógyhely** cím presztízs egy város életében, amely miatt remélt fellendülő turizmus vélhetően egyéb vállalkozások fejlődését is indukálja. Tanuszodát szükséges kialakítani, ahol az iskolai testnevelés órák egy részét és versenyeket lehetne lebonyolítani, természetesen a sportolni vágyók igényeit is kielégítve.

Tervezett projektek:

- Tamási Thermál Spa fejlesztés II. ütemének megvalósítása
- Gyógyhely minősítés elnyerése
- Csúszdapark kialakítása, kültéri medencék felújítása, kiszolgáló létesítmények felújítása, fejlesztése
- Élmény medence és tanuszoda
- 100 fős szálloda megépítése
- Komplex egészségügyi létesítmény: rehabilitációs egészségügyi intézet és szálláshely
- Parkoló felújítása
- Rendezvényhelyszín fejlesztés, parkoló építés

2.2. Aktív- és vadászturizmus fejlesztése (Gyulaj), kapcsolódó kereskedelmi szálláshely-fejlesztés (volt 2-es iskola)

Az elmúlt években megépült **kerékpárutakon** elérhetőek a szomszédos Pári és Regöly települések, ez utóbbi az országos jelentőségű Pacsmagi Természetvédelmi Terület mellett vezet. Fornádpusztán át Lepsény felé vezető, volt vasúti töltésen megépíthető térségi kerékpárút, amely közvetlen kerékpáros kapcsolatot jelent a Balaton környéki kerékpárutakkal.

A Miklósvári Parkerdő és pihenőtő közelsége adja a lehetőséget a **turistaútvonalak** kijelölésére, a gyalogos turizmus fellendítése érdekében A közeli Fenyves erdő pedig további lehetőségeket rejt magában gyalogösvények, tanösvények kijelölésére.

A nagy hagyományokkal rendelkező sportágak (lovaglás, kerékpározás) infrastrukturális fejlesztése, valamint programkínálatának bővítése, és a környékbeli kedvező adottságok (erdők, Pacsmagi-tavak, meglévő kerékpárút hálózat) és a hozzájuk kötődő infrastruktúrára építkezve **a gyalogos, horgász és vadászturizmus** fellendítése.

Tervezett projektek:

- Lovasturizmus: lovas túraútvonalak mellé lovas pontok kialakítása
- Túraútvonalak kialakítása, Fenyves és Parkerdő összekötése
- Gyulaj–Tamási erdőterületek fenntartható ökoturisztikai célú megnyitása
- A valamikor műszaki erdészetként működő épületegyüttes (akár barnamezős) felújítása, átalakítása, bővítése (01055/1 hrsz ingatlan)
- Dámvad, erdőgazdálkodás mint turisztikai attrakció bemutatása
- Horgászturizmus továbbfejlesztése
- Pacsmagi tavak átfogó turisztikai hasznosítása
- Kerékpáros turizmus infrastrukturális
- Sportturizmus fejlesztése érdekében két kollégium felújítása
- Kishenyei Kúria kulcsos házzá alakítása
- Balaton parti úttörőtábor rendbetétele
- Okostelefonos alkalmazások kialakítása, ICT alapú megoldások
- Camping továbbfejlesztése faház és bungaló szállásokkal

2.3. Kulturális- és gasztro turizmus

A város gazdag építészeti és kulturális öröksége, illetve a Trófea vadgasztronómiai fesztivál hagyománya fontos kiegészítő eleme a tamási turisztikai desztináció által kínált élmény-portfóliónak.

Tervezett projektek:

- Templomfelújítás
- Műemlékvédelem
- Kulturális programkínálat bővítése (fesztiválok)
- Tamási lovasnapok
- Helyi ételkülönlegességeket felvonultató, magas színvonalú étterem kialakítása
- Vasúti skanzen kialakítása
- Marketingtevékenység kialakítása

3. Helyi gazdaság, rövid ellátási láncok (REL)

Minden gazdaságfejlesztési program fontos eleme a helyi gazdaság fejlesztése kell legyen, amely alapvetően az adott térségében meglévő erőforrások bázisán, azok hasznosításával tervezi a helyi termelést-, foglalkoztatást- és ezáltal a helyi jövedelmeket növelni. A helyi gazdaság fejlesztése alapvetően nem külső működőtöke- és technológia befektetés mentén, illetve nem külső fogyasztás importjával (ennek tipikus esete a turisztikai fogyasztás), valósul meg, hanem a helyben lévő társadalmi-környezeti-gazdasági adottságok új típusú hasznosításával.

Tamási esetében a helyi gazdaság fejlesztésének az alapjait a következő tényezők adják-adhatják:

- A térségben még mindig relatíve alacsony a **szakképzetség nélküli** munkaképes korú népesség foglalkoztatása.
- A térségben jelentős **hagyományai vannak a mezőgazdasági- agrárgazdasági termelésnek**, az ilyen típusú munkavégzés társadalmi feltételei adottak.
- **Az önkormányzat rendelkezik** helyben lévő **hőenergiával** a városban rendelkezésre álló termálvíznek köszönhetően.
- Megfontolandó önkormányzati területen olyan naperőmű létesítése, amely akár szigetüzemben, **olcsó zöld áramot tud biztosítani** gazdasági célú tevékenységekhez is.

A program előzménye a START közmunkaprogram, amely bázisa a forrádi 50 ha-os állam által vagyonkezelésbe adott földterület. A megtermelt termények egy része **helyi termelői piacon**, illetve a **Tamási Térségi Termék Boltban** kerül értékesítésre, másrészt a **közétkeztetésben** kerül felhasználásra, feldolgozásra.

Tervezett projektek:

- Helyi termelői piacok létrehozása, fejlesztése
- Üvegház építése
- Géppark bővítése
- Területvásárlás
- Logisztikai központ kialakítása
- Szárítóüzem kialakítása
- Hűtőház építése
- Helyi élelmiszer feldolgozó kapacitások kiépítése termelői összefogással
- Mezőgazdasági hulladék és melléktermék feldolgozásán alapuló energiatermelés
- Naperőmű kiépítése (szigetüzemben)
- Biomassza kazán telepítése

4. A foglalkoztatást támogató további intézkedések, a humán erőforrás-kapacitás javítása

4.1. Óvodai és bölcsődei kapacitás bővítése, minőségjavítása, a szociális ellátórendszer fejlesztése

A kisgyermekes édesanyák munkába állásának segítése érdekében, a bölcsődei kapacitások bővítése indokolt. Az aktív korú népesség foglalkoztatásának bővítése érdekében a szociális ellátások fejlesztésére, például házi gondozásra is egyre nagyobb igény van. A cél a foglalkoztatási aktivitás bővítése a humán ellátás alapfunkcióinak javítása és körének teljesebbé tétele révén.

Tervezett projektek:

- Oktatási intézmények működési stabilitásának biztosítása
- Házi ellátórendszer kapacitásbővítése
- Tanyagondnoki szolgálat
- Hajléktalanok ellátási rendszerének kidolgozása
- Szépkorúak programjának bevezetése, bentlakásos idősek otthona kialakítása
- Időskorúaknak, nyugdíjasoknak programok, fórumok szervezése
- Magánegészségügyi szolgáltatók bevonása
- Egészségügyi munkaerőkapacitás növelése
- Egészségügyi intézményhálózat, és eszközpark további fejlesztése
- Városi óvoda-bölcsőde bővítése

4.2. Munkába járást támogató intézkedések: munkásjárat, hivatásforgalmú kerékpárút

A régióban (járás) rendelkezésre álló munkaerő-tartalék **mobilizálásának** fontos eszköze a munkába járást könnyítő közlekedési megoldások biztosítása/támogatása.

A helyközi közlekedés esetlegességei, különösen a kistelepülések vonatkozásában sok esetben gátja a munkavállalásnak. Ha a foglalkoztatói szerkezet dekoncentrált, akkor a munkaadói oldal nem feltétlen képes/hajlandó a munkavállalók mobilitását biztosítani. Ezen esetben megoldást jelenthet az Önkormányzat **koordináló** segítsége, illetve akár tevőleges **szerepvállalása** (önkormányzati munkásjárat).

A munkahely megközelíthetőségét sok esetben a kiépített hivatásforgalmú kerékpárutak is javítják. Fontos a település foglalkoztatói telephelyei **kerékpáros megközelíthetőségének** a vizsgálata, a szükséges kisléptékű közlekedési beavatkozások elvégzése.

II. A KÖZFELADATELLÁTÁS HATÉKONYSÁGÁNAK ÉS MINŐSÉGÉNEK A JAVÍTÁSA

Az önkormányzati költségvetés pénzügyi egyensúlya fenntarthatóságának a saját bevételek, elsősorban a HIPA alapjának a gyarapítása mellett az **önkormányzati kiadások racionalizálása** is fontos eszköze. A hatékony, költségtakarékos önkormányzati feladatellátás nemcsak költségvetési szempontból fontos! A közfeladatellátás, illetve különösen az **önkormányzati közszolgáltatások magas színvonal**a telepítési tényező is, azaz befolyásolja a vállalkozások telephelyválasztási döntéseit, de nemcsak azt. A XXI. Századi települési szolgáltatások és infrastruktúra közvetlen befolyásolja a lakosság életminőségét is.

1. A geotermális energia további hasznosítása

A **földhő** megújuló energiaforrásként történő felhasználása komoly potenciált rejt a város energiahatékonyságának növelésében. Folytatni kell az intézmények, középületek korszerűsítését, melynek legfontosabb eszköze a geotermális energia széleskörű hasznosítása. Ezzel párhuzamosan kell, hogy folytatódjék az **energiahatékonyság** növelése a távhővel ellátott intézményekben, valamint villamos áram előállítására geotermális energia segítségével.

Tervezett projektek:

- Geotermián alapuló közösségi fűtésrendszer
- Ipari területek megújuló energia-felhasználásának és energia hatékonyságának növelése geotermikus és napenergia hasznosítással
- Geotermikus energián alapuló erőművi hasznosítás lehetőségének kialakítása
- Vezetékrendszer bővítése, felújítása
- Hőközpontok kialakítása, fejlesztése, korszerűsítése
- Termelő- és nyelőkutak kiépítése

2. Intelligens közvilágítás

A 2014-19-es ciklusban megvalósításra került intelligens közvilágítási program jelentősen, mintegy kétharmadával mérsékelte a közvilágítás költségeit. Az igényvezérelt rendszer további fejlesztése további okos-funkciók integrálását, és ezáltal a rendszer funkcióinak további bővítését eredményezheti.

Tervezett projektek:

- A meglévő rendszer további bővítése
- A rendszer továbbfejlesztése (kamerarendszer, időjárásjelző stb. funkciókkal bővítve)

3. Intézményi energetikai akciók

Tamási város közintézményeinek korszerűsítése (energetikai, informatikai, stb.), állagmegóvása, felújítása és az akadálymentesítés folytatása.

Tervezett projektek:

- Épületek energiahatékonyságának javítását szolgáló passzív beavatkozások
- Intelligens szabályozású távhőrendszer
- Könyvtár állományának és épületének korszerűsítése
- Hivatal épületének korszerűsítése
- Helytörténeti gyűjtemény fejlesztése

4. A város iparterületét kiszolgáló napenergia-kapacitás létesítése

A Város gazdasági potenciálját, tőkevonzó képességét jelentősen javítaná, ha Tamási jelenlegi és majdan kialakítani tervezett **iparterületeit olcsó energiával** volna képes ellátni. Megvizsgálandó, hogy a Város ipari területeinek szomszédságában műszakilag és hatóságilag kialakítható-e egy akkora kapacitású **fotovoltaikus erőmű**, amelynek szigetüzemű működtetése révén az Önkormányzat képes lehet a vállalkozásokat kedvezményesen ellátni energiával.

Az iparterületek energiaellátáson túlmenően az önkormányzati naperőmű kapacitásától függően alkalmas lehet:

- A hivatali gépjármű flotta elektromos üzemre való átállítására, és ez **e-járművek töltésére**
- A **közvilágítás** és esetlegesen az önkormányzati **távhőszolgáltatás** energiaigényének részleges, vagy teljes biztosítására
- Közös **energia klaszter** létrehozása az energiakapacitás lekötését tervező vállalkozásokkal

III. LAKHATÁSI KÖRÜLMÉNYEK, TELEPÜLÉSI INFRASTRUKTÚRA GAZDASÁGFEJLESZTÉSI FÓKUSZÚ FEJLESZTÉSE

A lakhatási feltételek, illetve a lakhatás körülményeinek javítása minden önkormányzat egyik elsőszámú feladata, tekintettel arra, hogy **az életminőség szempontjából a legfontosabb tényezőnek a lakhatási feltételek minősülnek**, illetve az Önkormányzati Törvény számos olyan feladatot nevesít, melyek ehhez a területhez kapcsolódnak. Tamási társadalmi-gazdasági fejlődése szempontjából is az egyik elsőszámú feladat ennek a területnek tudatos fejlesztése alapvetően kettős céllal:

- Az itt lakók számára mind a közszolgáltatások fejlesztésével, mind a konkrét lakáscélú önkormányzati programok biztosításával javítani kell a város kínálta életminőséget.
- Tamásit vonzóvá kell tenni lakhatási szempontból is, hiszen a településre új befektetőket kívánunk bevonni, amely jelentős potenciális munkaerőigényt eredményez, melynek lakhatási igényét ki kell tudni szolgálni.

1. Önkormányzati telekprogram

Tamási Önkormányzata számára az egyik legfontosabb cél, hogy egyfelől **a város fiataljai a jövőjüket Tamásiban tervezzék**, itt alapítsanak családot és hosszútávon is a város társadalmi-gazdasági fejlődését szolgálják, másfelől **vonzó lakókörnyezetet** legyen képes biztosítani a Városba betelepülő befektetők munkavállalói számára is. Ebből a célból az Önkormányzat kidolgoz egy telekprogramot, melynek keretében kedvezményes építési telkeket fog kialakítani a helyi, illetve a városban letelepedni kívánó fiatalok számára. A program részleteinek kidolgozása során a fő elvek a következők lesznek:

- A tamási születésű, vagy itt lakóhellyel/munkahellyel rendelkező fiatal felnőttek számára kedvezményes feltételek között kínálunk építési telkeket (pl. 25 éves kamatmentes részletfizetés mellett).
- A tömbházas városrészből családi házas környezetbe költözni kívánó családok számára kedvezményes telekvásárlási programot indítunk.
- A Tamásiba települő foglalkoztatók munkavállalói szintén kedvezményes módon juthatnak önkormányzati építési telekhez.

A telekprogramhoz szükséges forrásokat a Modern Kisváros Program, illetve az önkormányzat saját költségvetése biztosítja.

2. Minőségi bérlakás-állomány fejlesztése

Az elmúlt évek ingatlanpiaci áremelkedése, illetve az építési költségek jelentős növekedése indokoltta teszik, hogy a **tamási ingatlanpiacon az önkormányzat is megjelenjen** egy olyan lakhatási termékkel, amely az építési költségeknél, illetve a jelentős saját erőnél lényegesen kisebb forrásból elérhető azon fiatalok és családok számára, akik szeretnének a városban letelepedni, illetve életet kezdeni.

A bérlakásprogram kettős célt szolgál:

- Megteremti a lehetőségét annak, hogy minőségi körülmények között megfizethető áron, a piaci körülményeknél kedvezőbb feltételek mellett jussanak lakáshoz azok, akik Tamásiban, illetve a járásban rendelkeznek munkahellyel.
- A bérlakás-portfólión belül célszerű kialakítani egy **exkluzív**, prémium minőségű szegmenset, kifejezetten a **betelepülő vállalkozások** magas beosztású menedzsereinek igényeihez kalibrálva

A bérlakásprogram keretében fizetett bérleti díj az ingatlanok fenntartásán túl **két alapba** kerülne: az egyik alaptól a szociális bérlakásprogram minőségi feltételeit kívánjuk javítani, azaz közvetlenül szociális lakások felújításához járul hozzá, a másik alap pedig a telekprogram infrastrukturális feltételeinek kialakításához járul hozzá. A bérlakásprogramban résztvevők – amennyiben az egyéb feltételeknek is megfelelnek – a program kimeneteként a telekprogram kedvezményezettjeivé válhatnak.

3. Munkásszállás létesítése

A fejlesztés elsődleges célja, hogy Tamásiban egy olyan **munkásszálló** építése valósuljon meg, amely valós igényeken alapul és a városban jelenlévő és potenciálisan betelepülő munkáltatók számára a szükséges, jelenleg nem elérhető munkavállalók alkalmazásához szükséges elszállásolási lehetőséget biztosítson. A munkásszálló a város és a térség **befektetés-vonzó erejét** is növelné a foglalkoztatottak elszállásolására alkalmas szálláshelykapacitás növelésével. A városban nagyobb munkáltatói már ma is a térségben jelenlévő specifikus munkaerőhiány miatt nehézségekkel küzdenek. Erre a problémára kínál megoldást a Tamási Munkásszálló kialakítása.

Tamási a térségben központi elhelyezkedése miatt, jövőbeli lehetőségek megléte és a jelenlegi munkapiaci helyzet miatt is megfelelő hely a munkásszálló kialakítására. A munkásszálló megépítése nemcsak a városban, a megyében, hanem az egész régióban hiányzó szolgáltatást honosítana meg Tamásiban.

A fejlesztés célja **Tamási relatív munkaerőhiányának kezelése**, valamint a távolról érkező munkavállalók igényeinek magasabb szintű kielégítése. A tervezett munkásszálló megépítése a helyi, illetve a Tamásiban megtelepedést tervező vállalatok igénye alapján kerül megtervezésre.

4. A települési infrastruktúra fejlesztése

A település vonzerejének, népességmegtartó erejének fontos eleme az épített- és a zöld infrastruktúra védelme, lehetőség szerinti fejlesztése.

4.1. Közterületek állapotjavítása

A meglévő **zöldfelületek**, és a hozzájuk tartozó elemek állagmegóvása, felújítása, valamint újabb funkciókkal történő bővítése, komfortosabbá tétele. Fontos feladat a közterületek virágosítása, zöldítése, fásítása. A **közparkok** gondozása (rendszeres növénytelepítés, szökőkutak karbantartása) és komfortos pihenő övezetté alakítása elengedhetetlen az otthonos város megteremtéséhez.

Követendő példa lehet a nyíregyházi “Hulladékért virágot” program, melynek keretében a lakosság szelektív hulladékért cserébe növényre váltható utalványt vagy növényi hulladékból készült komposztot kapott. A Győrben megvalósult “Virágos Városom Győr” önkormányzati felhívás is példaként szolgálhat. Ennek keretében lakcímkártyával egynyári virágokat igényelhettek a lakosok, melyeket az erkélyek és utcafrontok virágosítására használhattak fel.

A közterületek közbiztonságának fokozása érdekében a **kamerarendszer** fejlesztése is elérendő cél.

Tervezett projektek:

- Közterületek bekamerázása
- Játsszótérprogram
- Szabadtéri konditermek kialakítása
- Közterületek virágosításának, faállomány felújításának folytatása és fokozása
- Fásító, zöldítő akcióprogramok
- közparkok komfortos pihenőövezetté alakítása
- Felhagyott tejüzem: megvásárlás, lebontás, rehabilitálás (ugyan nem közterület, de a vonzó városképhez hozzájárul)
- Urbánus terek létrehozása a meglévők minőségi fejlesztése mellett
- „Ültess egy fát” – program
- Virágos tamási program: virágok, palánták ültetése közmunka keretében, valamint a lakosság bevonásával

4.2. Városközpont rehabilitáció

Tamási **vonzerjének** növelése, a lakók **komfortérzetének** fokozása érdekében fontos egy minden fontos városi funkciót koncentráló, közösségi tereket biztosító, zöld városközpont létrehozása.

Tervezett projektek:

- Főtér-kialakítás, felújítás
- Kossuth tér forgalmi rendjének megváltoztatása (gépjármű és gyalogos forgalom szétválasztása)
- Posta és piac között gyalogos közlekedő kialakítása
- Környezetrendezés és funkcióbővítés a közintézmények udvarai és az újonnan kialakuló terek esetén
- Zöldfelületek virágosítása
- Hivatal, könyvtár felújítása

4.3. Barnamezős területek revitalizációja

A tervezett barnamezős fejlesztések célja a barnamezős, leromlott városi területek **gazdaságfejlesztési célú rehabilitációja**: közösségi irodák, vagy éppen inkubátorház kialakítása révén.

Tervezett projektek:

- Kenyérgyár épületét övező terület helyreállítása
- Zöld információs pont és civilház (293 hrsz., Deák F. u. 43.)
- Bérlet-állomány bővítése

5. Kulturális, rekreációs- és sport-fejlesztések

A Város célja a sportoláshoz szükséges minél szélesebb spektrumú **infrastruktúra** megteremtése, amely nemcsak a városi, hanem egyes sportágak esetén az országos célközönséget is képes elérni.

Tervezett projektek:

- Labdarúgó pályákhoz lelátó, valamint kiszolgáló létesítmények építése
- Futópályák kialakítása a lakóövezetekben
- További kerékpáros pályák kialakítása (dirty, mtb, erdei pálya)
- Urbánus terek létrehozása a meglévők fejlesztésével

6. Közlekedési infrastruktúra fejlesztése (új csomópontok kialakítása), parkolási rendszer

Tamási az országos közlekedési hálózat tekintetében **vákuumtérségnek** számít, hiszen egyetlen fő közlekedési út sem éri el, és vasúti személyszállítás is elégtelen. A kerékpárutak kialakítása mind a településen belüli, mind a településközi közlekedés megkönnyítése, javítása érdekében nagy jelentőséggel bír

Fontos a közutak állagmegóvása, a kritikus útszakaszok javítása, valamint a kerékpárút hálózat elemeinek összekapcsolása.

Tervezett projektek:

- Belterületi utak, járdák, vízvezető árkok karbantartása
- Géppark fejlesztése, munkagépek, szállítójárművek vásárlása
- Külterületi utak talajerózió miatti stabilizálása (újvárhegy egyes részei, tuskós, szurokhegy)
- Belterületen a Klapka és a Hársfa u. egy szakaszának szilárd burkolattal történő ellátása
- Keskeny, kátyús utak szélesítése, útburkolat szükségszerű javítása évente
- Kerékpárúthálózat bővítése a meglévő elemek összekötésének érdekében
- Északi iparterületi közlekedési csomópont kialakítása
- Északi iparterületi utak és közműhálózatok kiépítése
- Déli közlekedési csomópont kialakítása: fürdő melletti területek megközelítése érdekében

7. Tamási, az Intelligens Város (smart-city)

Tamási, az Intelligens Város program tervezett projektjei három csoportba oszthatók:

1. Az önkormányzat tulajdonában lévő intézmények energia- és fogyasztás monitoring rendszereinek fejlesztése és felügyeleti rendszerek létrehozása
2. Okos ügyintézés- és szolgáltatás
3. A lakosság számára nyújtott digitális szolgáltatások

7.1. Intelligens középületek

A közintézményekkel, középületekkel kapcsolatban nem csak az energiafogyasztás mérséklése érdekében kialakítandó **smart technológiák, felügyelt rendszerek**, hanem a víztakarékossági- és újrahasznosítási megoldások, továbbá a városi csapadékvíz menedzselése, illetve a városi ivóvízhálózatra beépítendő okosmérők is ide sorolhatók.

A **smart-building** koncepció mentén tervezett és végrehajtott középület „okosítási” akciók elemei:

- Megelőzés: hatékony energetikai megoldások az építészetben, energiatudatos építés és fenntartás, mérhető fogyasztással, beavatkozási lehetőséggel
- Energiafogyasztás mérséklése (fűtés, hűtés, világítás), valamint minél több megújuló energia felhasználása
- Víztakarékosság és újrahasznosítási megoldások
- Újrahasznosítható, környezetbarát építőanyagok alkalmazása a középületek átalakítása során
- Holisztikus, mindenre kiterjedő energia-, költség- és károsanyag-kibocsátás elemzés az épületek teljes életciklusára

A **Hivatal** épülete helyi védettségű épület, mely energetikai korszerűsítésre, felújításra szorul. A felújítással, átalakítással elérni kívánt cél az „okos”, intelligens hivatalépület létrehozása, melynek célja az üzemeltetési költségek csökkentésén és a belső komfortérzet javításán túl, a mérhető, szabályozható gépészeti rendszerekkel, az épület-monitoring rendszerrel, okos árnyékolástechnikával, beléptető rendszerrel, az épület intelligens üzemeltetésének megteremtése.

Nemcsak az épület, de a benne kínált szolgáltatások is azzá válnak: az épületben **Városablak** is kialakításra kerülne az ügyintézés egyszerűsítése érdekében.

Tervezett projektek:

- Esővíz gyűjtése és újrahasznosítása
- Zöldfal kialakítása (levegőtisztítás, zöldfelület kiegészítés, klimatizálás)
- Parkolók fölé napelemes védőtető kialakítása
- Épület-automatika rendszer telepítése
- A megfelelő komfort biztosítása mind a dolgozók, mind az ügyfelek részére
- Az elérhető legjobb energiafelhasználás optimalizálás
- Az üzemeltető számára interneten keresztül is elérhető felületet biztosítása
- Városablak funkció kialakítása

7.2. Intelligens város-üzemeltetés

A város az eddigi, fenntarthatóságra épülő törekvéseit szem előtt tartva és azt kiegészítve törekszik a digitális lehetőségek kihasználására, egy kreatív-digitális „**okosváros**” kialakítása. A városfejlesztés és a városüzemeltetés mindinkább korszerű, az eddiginél hatékonyabb eszközökkel valósítható meg.

A település életébe egyre nagyobb mértékben beépülő **infokommunikációs** megoldások hatékonyan és alacsonyabb költségek mellett járulnak hozzá ahhoz, hogy a lakosság életminősége („quality of life”) érezhetően javuljon, és élénküljön a közösség gazdasága.

A város erőforrásainak hatékony felhasználása érdekében szükséges egy **smart city platform** létrehozása. Ez a digitális platform előre tervezhető, analitikára alkalmas, gyorsabb beavatkozást eredményez, mely elősegíti a jobb minőségű üzemeltetést. A közös rendszerirányító létrehozása által az összes városüzemeltetéssel összefüggő terület egy helyre **koncentrálódik**, így a beérkezett összes hibajelzés, azok kezelése vagy nyomon követése egyszerűbbé válik.

A későbbiekben a **fejlesztések** révén a következők is kezelhetővé válhatnak a rendszer használatával:

- „Smart” zöldterület-kezelés
- Hőmérséklet, páratartalom, károsanyag-koncentráció mérése, 0-24h felügyelet és beavatkozás lehetősége
- Vihar- és árvízkarok menedzselése
- Megújuló energiaforrások felhasználása mellett kapcsolt energiatermelés (nap, szél, stb.) folytán felmerülő menedzselés, 0-24h felügyelet és beavatkozás lehetősége
- Levegőminőség mérése, 0-24h felügyelet és beavatkozás lehetősége

7.3 Egyéb digitális (smart) fejlesztések

Tervezett projektek:

- A város honlapjának fejlesztése
- Ingyenes wi-fi lefedettség bővítése
- E-ügyintézés
- Városkártya, mobil-applikáció

IV. A FEJLESZTÉSPOLITIKA TÁMOGATÓ FELTÉTELEI

1. Ingatlankataszter létesítése, térinformatikai fejlesztések

Az online ingatlankataszter nemcsak a várostervezést segítő fontos támogató eszköz, de jelentős segítség a város ingatlanüzemeltetési tevékenységének optimalása tekintetében is, hiszen a kataszter pontos adatokat képes szolgáltatni az önkormányzat érdekeltségi körébe tartozó ingatlanok vonatkozásában (alapterület, nyílászárók száma, stb.), segítve ezzel a hatékony ingatlan-üzemeltetést.

Tervezett projektek:

- Az ingatlankataszter alapjául szolgáló térinformatikai alkalmazás kiválasztása, beszerzése
- Az ingatlankataszter paraméterezése

2. Befektetés-támogató munkacsoport, ügynökség létrehozása a Hivatalban

A Tamásiban működő és különösen az oda betelepülni kívánó vállalkozások önkormányzati ügyintézésének támogatása, egyszerűsítése érdekében, a Város, hivatala keretében **befektetés-támogató munkacsoportot** hoz létre. A munkacsoport feladata a fentiekén túl a befektetés-akvizíciós tevékenység szervezése is. A város, mint ipari/kereskedelmi telephely: termék. Ennek a terméknek a promóciója, a lehetséges értékesítési csatornák feltárása és működtetése, ennek a munkacsoportnak a feladata.

A Befektetési Ügynökség a Tamásiban **beruházni kívánó** vállalkozások fogadására **befektetés-ösztönző „csomagot”** ajánl:

- Alapszolgáltatás (információs csomag Tamásiról; betekintés ingyenesen közműtérképbe; cégek, ügyvédek, tolmácsok ajánlása; pályázatfigyelés)
- Emelt szolgáltatás („segítő ügyintézés” – egy munkatárs a vállalkozásnak segítséget nyújt a hivatali ügyek intézésében (tanácsadás/ügyintézés); közműhálózatra való rákötés segítése; pályázat előkészítés segítése)
- Kiemelt szolgáltatás („irodai támogatás” – az állandó ember alkalmazásának támogatása; lakáshoz jutás segítése; pályázatkészítés támogatása) adatbázis létrehozása: azonnali és aktuális információk a befektetésekhez, vállalatok bővítéséhez

Tervezett projektek:

- Az ügyféltámogatási tevékenység megtervezése
- „Termékfejlesztés”, a potenciális értékesítési csatornák feltérképezése
- A hivatali szmsz módosítása, az ügynökség létrehozása
- A befektetés-ösztönző csomagok kialakítása, promotálása
- Vállalkozásokkal való együttműködés megerősítése:
 - A „Hivatal az iparterületre megy” akció
 - Városmarketing: „helyit/kistérségit vigyél”
 - Vásárszervezés ilyen termékekből

3. Befektetői Kerekasztal

A város gazdaságának meghatározó vállalkozásaival való operatív kapcsolattartás, a hivatali kabinetben működő **befektetési ügynökség** feladata. A város meghatározó vállalkozásai helyi adófizetésük révén közvetetten, de jelentős mértékben járulnak hozzá Tamási Városának üzemeltetéséhez, illetve fejlődéséhez. Fontos a reálgazdaság szereplőivel való hatékony kommunikáció azért is, mert ezek a vállalkozások képesek, és érdekeltek lehetnek a Város adófizetésen túli támogatására is: TAO-támogatások, vagy éppen közösségi akciók segítése révén a vállalatok társadalmi felelősségvállalása jegyében (játsszótér-felújítás, óvoda-festés, kulturális és civil támogatások, stb).

Javaslatunk szerint a Város vezetése **Befektetői/vállalkozói Kerekasztalt** szervez, amelynek meghívottjai: a Város 10 legnagyobb helyi adó fizetője, illetve a reálgazdaság érdekképviselői szerveinek helyi vezetői (Kamara, VOSZ, KISOSZ stb.). A kerekasztalt a Polgármester minimum évi 4 alkalommal hívja össze. A Kerekasztal kötetlen, informális jellegű összejövétel, ahol a Polgármester beszámolóját követően a résztvevők lehetőséget kapnak, hogy megismerjék a város elképzeléseit, problémáit, fejlesztési projektjeit, a módot, ahogy Tamási törekvéseit támogatni tudnák, illetve ahol maguk is lehetőséget kapnak a vállalkozásaik problémáit, esetleges lobby-igényeit a városvezetés elé tárni.

Tervezett projektek:

- a Befektetői/vállalkozói **Kerekasztal** megalapítása: gazdaságfejlesztésben érintett vállalkozások, szervezetek, intézmények döntéshozói részvételével, stratégia irányok meghatározása, közös célok kijelölése, tevékenységek összehangolása